

1.A SAMOŠTÚDIUM 16.11.2020 –20.11.2020

MAT – Mgr. Čakajdová lubicacakajdova@gmail.com

Opakovanie TC: Množiny

Žiak má vedieť :

1/. ČO je množina , prvky mn., zápis mn.

Pojmy: podmnožina , prázdna mn.,
konečná , nekonečná mn.,

2/. Množinové. operácie :

Prienik

Zjednotenie

Rozdiel

Doplnok

Cvičenia, ktoré boli doteraz pri jednotlivých učivách, treba mať v zošitoch vypracované.

Úlohy, ktoré máte poslať do termínov, treba dodržať, inak “nedostatočný”

Žiaci: Bridzik, Tuchyňová Z., Janega, je nutne poslať posledné úlohy.

Pri posielaní uloh: meno+ trieda!

dodržať termín!

SJL - PaedDr. Krajčovičová

a/Prekladová literatúra:

Konštantín a Metod preložili do staroslovienciny

misál (omšová kniha) **evanjeliá** (Nový zákon)

Súdny zákonník (najstarší právnický spis u nás)

Písmo (Bibliu) - Konštantín k nemu napísal predslov = **Proglas** (je to prvá slovenská veršovaná báseň, kde oslavuje starosloviencinu, zdôrazňuje význam vzdelania – povedal: „Radšej chcem povedať 5 zrozumiteľných slov ako tisíc nezrozumiteľných“.

Originály prekladovej literatúry sa nezachovali, iba odpisy z 10. -11. storočia

b/ Pôvodná literatúra Niektoré diela boli napísané na VM, väčšia časť neskôr v Bulharsku.

Najhodnotnejším dielom z tohto obdobia sú **Moravsko – panónske legendy**. Majú dve časti - Život sv.

Konštantína (autorom je asi **Kliment**, ich žiak)

- Život sv. Metoda (autorom je asi **Gorazd**)

Je to próza a zároveň dokument, sú tu zobrazené konkrétne fakty a udalosti. **Nie sú to legendy, pretože chýba zázračnosť.**

Život Konštantína opisuje jeho detstvo, štúdium, predmoravskú činnosť. Je písaný veľmi vznešeným štýlom.

Život Metoda je kratší, vecnejší, menej legendový, opisuje jeho činnosť na Veľkej Morave.

Po Metodovej smrti boli slovanské bohoslužby zakázané, Svätopluk vyhnal slovanských kňazov a žiakov Cyrila a Metoda. Tradícia Veľkej Moravy a Konštantína a Metoda mala v národe Slovákov a Čechov veľký význam. Na tradície VM nadväzovali napríklad Bernolák, Hollý, Kollár, Štúrovci.

5. júl = sviatok sv. Cyrila a Metoda.

Literatúra písaná po latinsky, po česky a slovakizovanou češtinou

VM zanikla na začiatku 10. st. Slovenské územie sa stalo súčasťou Uhorska, neskôr Rakúska –

Uhorska. Slovania boli vyspelejší ako maďarské kmene, ktoré sa od nás učili, Uhorský štát sa však

orientoval na latinskú kultúru, preto sa **začala používať latinčina** v školách aj úradne. Najvýznamnejšie latinské literárne pamiatky:

Legenda o sv. Svoradovi a Benediktovi - napísal biskup Maurus

- zobrazuje udalosti zo života dvoch mníchov, ktorí pôsobili za panovania Štefana I

- Svorad vstúpil do benediktínskeho kláštora na Zobore pre Nitru a neskôr odišiel do pustovne na Skalke pri Trenčíne

- jeho žiakom a spolupustovníkom je Benedikt

- latinské legendy majú nielen umeleckú, ale aj historickú hodnotu

Ďalšou známou stredovekou latinskou pamiatkou je **Gaudeamus Igitur** - študentská hymna)

Neskôr sa na území Slovenska začala používať aj čeština. Vzdelanie stále slúžilo len cirkvi a svetským feudálom, strediskami vzdelania boli kláštory, cirkevné a mestské školy a neskôr univerzity (Akademia Istropolitana – 1465).

Až vynález kníhtlače (1445; Gutenberg) znamenal sprístupnenie kníh širším vrstvám.

Knihy vytlačené do roku 1500 – inkunábuly (prvotlače), sú veľmi vzácne.

Najznámejšie pamiatky písané češtinou a slovakizovanou češtinou:

Žilinská kniha – mestská kronika, má kultúrno-historický význam

pieseň – **Vitaj milý Spasiteľu**

Spišské modlitby

Ludová slovesnosť: vznikali pracovné, svadobné, pohrebné piesne, koledy, balady (**Mati dievča zháňa**) hádanky, príslovia, porekadlá a pranostiky

- najstaršia stredoveká rozprávka – **O dvanástich mesiacíkoch**

- najstaršie piesne – **Morena, Morena; Hoja Ďund'a hoja**

ANJ – Mgr. Ondrušová

Opakujeme past simple a past continuous. Cvičenia vypracujte, **pripravte si ich na hodinu 23.11.2020.**

1. Past simple – irregular verbs / jednoduchý minulé – nepravidelné slovesá

Fill in the gaps with the right form of the verbs in brackets. Doplň slovesá v správnom tvare:

1. Daisy _____ (bring) some chocolates to the birthday party.
2. I _____ (hear) a new song on the radio.
3. Peter _____ (read) three books last week.
4. The Smiths _____ (speak) Italian to the waitress.
5. Peter _____ (understand) during the class, but now he doesn't understand.
6. My mother _____ (forget) to buy some milk.
7. Susan _____ (have) a baby in August.
8. We _____ (lose) our keys last Friday.
9. They _____ (swim) 500m yesterday afternoon.
10. I _____ (give) my mother a CD for her birthday.
11. At the age of 23, she _____ (become) a teacher.
12. I _____ (know) the answer yesterday.
13. Peter _____ (tell) me that he lived in New York.
14. We _____ (lend) John €200.
15. She _____ (drink) too much coffee yesterday.
16. The children _____ (sleep) in the car.
17. He _____ (keep) his promise.
18. We _____ (choose) the steak for dinner.
19. The film _____ (begin) late.
20. They _____ (fly) to Madrid.
21. We _____ (drive) to Edinburgh.
22. Mrs. Black _____ (teach) English at the University.
23. They _____ (send) me an e-mail earlier.
24. We _____ (leave) at 7 a.m..

2. Past simple or past continuous / jednoduchý minulé alebo minulé priebehový

A) CHOOSE THE CORRECT OPTION / vyber správny tvar slovesa

- 1.-Anthony **called/was calling** while I **parked/was parking** the car.
- 2.-Miranda **drove/was driving** to work when she **saw/was seeing** the accident.
- 3.-Thomas **didn't watch/wasn't watching** the film when Sonia arrived home.

- 4.-**Did he lie/was he lying** on the sofa at 5,30 yesterday?
- 5.-When I **left/was leaving** the office, the phone **rang/was ringing**.
- 6.-It **snowed/was snowing** in the mountains when we got up yesterday.
- 7.-Barbara **was living/lived** in Paris when she was 15 years old.
- 8.-I **was writing/wrote** my blog on the Internet while you **slept/were sleeping**.
- 9.-While David **was recovering/recovered** in hospital, I decorated the flat.
- 10.-When I **was waking /woke** up, I realized that it **was getting /got** dark.

B) COMPLETE THE SENTENCES USING PAST SIMPLE OR PAST CONTINUOUS TENSE / doplň slovesá v správnom tvare

- 1.-Yesterday at 9,30 pm my parents (sit) in the garden (drink) some Coke.
- 2.- The chambermaid (make) my bed in the hotel and (clean) the bathroom while I was having breakfast.
- 3.- Somebody (knock) on the door while I (read) the newspaper.
- 4.-My brother (buy) a lot of books when he (live) in Cambridge.
- 5.-William (not meet) Sally at the airport last Sunday.
- 6.-Jerry (have) dinner when the lights (go) out.
- 7.-The girl (feel) ill so she (not go) to work.
- 8.-When I (arrive) at the wedding, Miriam (introduce) me to some friends.
- 9.-Sarah (run) to catch the bus, when she (fall) down and (break) her ankle.
- 10.-Richard (teach) at the university when he (meet) his wife.

ANJ - Mgr. Valachová

Skúšame minulé časy v doplnovačkách a aj nepravidelné slovesá v písanej i hovorenej forme. Ovládame tvorenie otázky a záporu v dvoch prítomných a dvoch minulých časoch.

Preberieme MZ 3 online (1B) a preberieme MZ 4 online (1A)

Na udržanie gramatiky v hlave zopakujeme:

WB p. 13/6, 7, 8

WB p. 15/5, 6

WB p. 18/1, 2, 3, 4, 5 a p. 19/6

NEJ - Mgr. Ondrušová

Zápor v nicht

V nemeckej vete môže byť vždy len jeden zápor.

Porovnaj: Nikdy nehrám futbal. (nikdy, nehrám → dva zápory)

Ich spieie Fußball nie. (nie vyslovujeme [ny] = nikdy → jeden zápor)

V nemčine používame **pri slovesách, príslovkách a prídavných menách** k vyjadreniu záporu slovo **nicht**. Na rozdiel od slovenčiny, v ktorej dávame zápor na začiatok slovesa (**nerobím, nepočujem**,...), slovo **nicht** stojí vždy za slovesom:

Nepriidem. - Ich komme **nicht**.

Peter **ne**býva v Berlíne. – Peter wohnt **nicht** in Berlin.

Ak popierame príslovku **gern**, zápor **nicht** stojí vždy pred ňou:

Peter spielt Fußball **nicht gern**. (doslova: Peter hrá futbal nerád.)

Podľa významu vety môže byť slovo **nicht** aj na konci vety. Porovnaj:

Ich höre die Musik **nicht**. Nepočujem hudbu.

Ich höre **nicht** die Musik, ich spieie Klavier. Nepočúvam hudbu, hrám na klavíri.

Zápor môžeme zosilniť výrazom **gar** – Ich spieie **gar nicht** Klavier. **Vôbec** nehrám na klavíri.

Zápor **ešte nie** prekladáme do nemčiny ako **noch nicht** – Ich bin **noch nicht** achtzehn. **Ešte** nemám osemnásť.

Na precvičenie napíšte **do zošitov** tieto vety so záporom **nicht**, pošlite mi foto **do 20.11.2020**:

1. Sie spielt Karten.
2. Peter geht ins Café.
3. Ich skate gern.
4. Ich wohne in Bonn.

5. Laura joggt gern.
5. Er surft im Internet.
6. Sie spielt am Computer.
7. Was machen Sie gern?
8. Michael kommt aus Prag.
9. Er ist sechzehn.
10. Sie heißt Monika.

RUJ - PhDr. Bohilová

Pracujeme s učebnicou Raduga 1

- str. 21 fialový rámček – prečítajte si nahlas, pozor na prízvuk a výslovnosť, všimnite si pravopis osobných mien a názvov miest

- nové učivo: Spôsoby oslovenia v ruštine

Rusi používajú tri mená:

			meno
имя			otcovské meno отчество
priezvisko	фамилия		

Иван	Владимирович	Петров
Ivan	Vladimirovič	Petrov

Анна	Ильинична	Сидорова	Otcovské meno je odvodené od mena otca
Anna	Iľjinična	Sidorova	Otcovské meno tzv. otčestvo sa tvorí od mena otca pomocou prípon

pre muža : -ович (Петрович), -евич (Николаевич), -ич (Ильич)

pre

ženu: -овна (Петровна), -евна (Николаевна), -ична, -инична (Никитична, Ильична)

otcovo meno	mužské otcovské meno	ženské otcovské meno
--------------------	-----------------------------	-----------------------------

Иван	Иванович	Ивановна
Ivan	Ivanovič	Ivanovna
Владимир	Владимирович	Владимировна
Vladimir	Vladimirovič	Vladimirovna
Илья	Ильич	Ильична
И'я	И'jič	И'jična

Od každého mena sa dá vytvoriť niekoľko rôznych foriem, pričom každá z nich naznačuje, o akú

situáciu a aký typ vzťahu sa jedná.

Meno a otcovské meno (Иван

Владимирович, Анна Ильична) sa používajú pri oslovení ľudí vo vedúcej pozícii, oslovení starších ľudí a tiež vo formálnych situáciách.

Takmer všetky krstné mená v ruštine majú zdobenú alebo domácku podobu, ktorá vyjadruje, že sa jedná o blízkeho človeka, signalizuje priateľstvo.

Plný tvar mena: Сергей

krátky tvar mena: Серёжа – Серёженька

Анна

Аня – Аннушка, Анята

Дмитрий

Дима

Надежда

Надя

- domáca úloha: str. 25 cv. 4.8a)b) – prečítať

- str. 26 cv. 4.10, 4.11a) – prečítať

- str. 26 cv. 4.11b) utvorte dvojice mien, pošlite na mail

DEJ – Mgr, Urbanová

Prvé slovanské štáty.

Prvými štátnymi útvarmi západných Slovanov boli **Samova ríša** a **Veľkomoravská ríša**.

Po smrti Svätopluka sa Česi ako prví odtrhli od Veľkej Moravy a pod vedením kniežacieho rodu

Přemyslovcov začali budovať svoj štát. České kniežatá však museli bojovať so susednou Nemeckou ríšou- svätou ríšou rímskou o svoju nezávislosť a samostatnosť. V stredoveku preto Čechy a Morava tvorili súčasť **Svätej ríše rímskej**.

Základy českého štátu položil kráľ **Přemysl Otakar I.** Za pomoc pri kandidatúre mu nemecký cisár Fridrich II. Udelil **Zlatú bulu sicílsku 1212.**

Bol to dokument, ktorý potvrdzoval právo českého panovníka na dedičný kráľovský titul. Najväčší rozmach nastal za vlády **Přemysla Otakara II.,** ktorý sa usiloval získať aj titul nemeckého cisára a jeho ambície sa skončili v bitke na Moravskom poli r.1278, kde ho porazili **Habsburgovci.**

Zavraždením Václava III., r. 1306 vymrel rod Přemyslovcov po meči.

Novou dynastiou sa stali **Luxemburgovci.**

Karol IV. ako český kráľ a nemecký cisár pozdvihol český štát a získal tým najväčšie mocenské postavenie v strednej Európe v 14.storočí.

Zopakujte si, budem sa na to pýtať:

1. Na ktoré 2 pod etapy delíme STAROVEK?
2. Charakterizuj 3 obdobia v starovekom Grécku.
3. Aký je rozdiel medzi 2. najvyspelejšími štátmi Spartou a Aténami?
4. Čo bola Peloponézska vojna?
5. Kto bol Alexander Veľký?
6. Čo vieš o Samovej ríši?
7. Veľká Morava, čo o nej vieš?
8. Kto bol Konštantín a Metod?
9. Milánsky edikt 313, charakterizuj.
10. Zlatá bula sicílska 1212, čo to bolo?

ETV – Mgr. Janoušková

Sebapoznanie

Človek by nebol človekom, keby niečo nechcel. Keby nemal nejaké ciele. Jeden môže hrať lepšie futbal, dievča chce byť krajšie, ďalší sa chce lepšie učiť a ďalší by si rád lepšie rozumel s rodičmi.

Každú potrebu, túžbu, sprevádza snaha dosiahnuť cieľ, uspokojiť potrebu. Na ceste k splneniu našich cieľov sú prekážky. Každú prekážku možno nazvať problémom. Každý problém možno riešiť lepšie a horšie, dobre a zle.

Ako sa vidíš a cítiš ty sám? Sebapoznanie ti môže ukázať, že máš nejaké problémy, utvoriť predstavu ako ich odstrániť, ich závažnosť.

Ktorá postavička si ty? Nájdi sa na strome. Na konci textu nájdeš vysvetlenie, ale nepozri si ho dopredu.

Sebahodnotenie

Positívne sebahodnotenie patrí medzi tie vlastnosti človeka, ktoré sa podieľajú na dynamike osobnosti, na jej motivačnom a hodnotovom systéme.

Ľudia s **negatívnym vedomím vlastnej hodnoty** majú bojzlivý a negatívny pohľad na svet a na svoje schopnosti. Nečakané a nové situácie vidia ako hrozbu osobného šťastia. Podnety z okolitého sveta prijímajú pasívne a vlastne sa ani nepokúsia ich zmeniť.

Ľudia s **pozitívnym pohľadom na seba samého** vnímajú svet ako šancu, ktorá im bola ponúknutá a oni ju majú využiť a tým preveriť vlastné schopnosti. Dôverujú si, že dokážu vykonať veľké veci. Je dosť ťažké zmeniť negatívny pohľad na seba samého, pretože to, ako sa vnímame, je skreslené názormi, ktoré prijímame od druhých a aj tým, ako chápeme rôzne životné udalosti. Je zaujímavé pozorovať, koľko ľudí odmieta pochvalu alebo akýkoľvek prejav uznania. To im bráni vykonať vo svojom myslení zmeny.

Ľudia s nízkym sebahodnotením väčšinou (nie vždy) jednajú niektorým, možno aj viacerými z týchto spôsobov:

1. Pesimistický prístup k životu.
2. Nedostatočná dôvera v schopnosť komunikovať.
3. Mimoriadna závislosť na názoroch iných ľudí.
4. Nadmerné starosti ohľadom svojho výzoru, správania, či postavenia.
5. Druhých ľudí vidia ako súperov, ktorých musia poraziť.
6. Zápasia o to, aby sa stali niekým.
7. Nezaujímajú sa o prítomnosť, žijú minulými úspechmi alebo budúcimi snami.
8. Kritizujú iných ľudí.
9. Boja sa samoty.
10. Sú závislí na hmotnom zabezpečení.
11. Nie sú schopní vyjadriť svoje city.
12. V živote potrebujú, aby ich niekto viedol.
13. Očakávajú len to najhoršie.
14. Nevedia presadiť svoj názor.
15. Zodpovednosť presúvajú na iných ľudí.

Vysvetlenie testu s obrázkom stromu

Pokiaľ ste si vybrali číslo 1, 3, 6 alebo 7, charakterizuje vás to ako cieľavedomého človeka, ktorý sa nebojí žiadnych prekážok a zábran.

Ak vaša voľba padla na niektoré z čísel 2, 11, 12, 18 alebo 19, ste spoločenský človek, ktorý priateľom vždy poskytne akúkoľvek pomoc.

Voľba človečička s číslom 4 vás ukazuje ako človeka s ustáleným životným názorom, ktorý by rád dosiahol všemožné životné úspechy a neprekonával pritom žiadne ťažkosti.

Číslo 5 – často bývate vysilení a slabí, máte len malú zásobu životných síl.

Voľba čísla 9: ste veselý človek, ktorý sa rád baví.

Číslo 13 alebo 21: ste uzavretí, často vás trápi vnútorný nepokoj a vyhýbate sa častému styku s ľuďmi.

Číslo 8 – radi sa uchylujete sami k sebe, hľbate nad všetkým možným a ponárate sa do vlastného sveta.

Pokiaľ ste si zvolili 10 alebo 15, ste na život normálne adaptovaný a cítite sa perfektne.

Číslo 14 – rúťte sa do emocionálnej priepasti, zrejme sa vo vás odohráva nejaká vnútorná kríza.

Číslo 20 si obvykle volia ľudia so zvýšeným sebavedomím. Ste rodený vodca a prajete si, aby ľudia počúvali len vás a nikoho iného.

Vybrali ste si 16? Cítite sa unavený nutnosťou poskytovať ustavične niekomu podporu, ak ste to však vnímali tak, že na tomto obrázku vás číslo 17 objíma – možná skôr hodnotíte sami seba ako človeka obklopeného pozornosťou.

Úloha na tento týždeň - Odpovedz si na týchto sedem otázok.

1. Čo by si si prial teraz od života?

2. Čo ťa robí šťastným?
3. Čo ti prináša smútok, čo ťa vie nahnevať?
4. Čo chceš v živote dosiahnuť ?
5. Na akú otázku by si rád dostal odpoveď?
6. Keby si mohol zmeniť niečo vo svojej minulosti, čo by to bolo?
7. Ako by si chcel stráviť svoj posledný deň života?

Odpovede pošlite obvyklým spôsobom do 20. 11. 14.00

ADK – Mgr. Janoušková

Žiaci majú učivo zadané individuálne na mailové adresy – práca v programe

<https://www.typingclub.com/> - nácvik písmen kapitola 21 (zopakovať) a 23 - 24

Žiaci nafotia štatistiku písania na PC a zašlú na kontrol. Presnejšie pokyny individuálne každému žiakovi mailom.

OBN – Mgr. Chudá

Ako si zlepšiť pamäť

Wolfgang Zielke – nemecký odborník v oblasti vzdelávania sa otázkam pamäti venoval vo viacerých svojich publikáciách.

Pre lepšie pamätanie si odporúča zapojiť predstavy spojené s pamätaným textom. Príkladom môže byť bežná situácia, keď si nevieme spomenúť na meno človeka, ktorého sme práve stretli. Veľmi sa snažíme vybaviť si jeho meno, dávame príliš veľkú energiu na otvorenie pamäťovej stopy a výsledok sa nedostavuje. Doporučuje sa presunúť sa v spomienkach do situácie, na ktorú máme s daným človekom spoločnú spomienku. Toto nám pomôže otvoriť pamäťovú stopu s menom osoby. Tiež častým javom býva, že si nevieme spomenúť na tovar, ktorý máme kúpiť v obchode. Vtedy tiež pomôže predstavenie si situácie napríklad v kuchyni, druhu jedla, ktorý chceme pripraviť, tému, o ktorej sme ohľadom varenia doma rozprávali. Dobrá pamäť je výsledkom tréningu, nemôžeme chcieť, aby bola dokonalá ihneď. Zapamätanie čísel, či dátumov je ľahšie, ak sa spája s konkrétnym človekom, alebo udalosťou. Napríklad strýkové narodeniny sa konali v záhrade, keď kvitli jarne kvety. Takto nám májové kvety vždy pripomenú dátum strýkových narodenín. W. Zielke vidí význam i v cvičení sa vo *veľkej násobilke*. Najskôr je dobré riešiť malé úlohy a pridávať zložitejšie a tak si z počítania urobiť zábavu. Cenné rady dáva i na učenie sa textu z pamäti. Napr. báseň sa by sa mala učiť vcelku /nie po častiach/, pretože tak sa zachováva súvislosť celého textu. Ak je látka veľmi obsiahla, treba ju najskôr prebrať zbežne ako celok, nájsť súvislosti a potom postupne prechádzať cez jednotlivé časti. Následne znovu prezrieť celú stať. Pritom treba dodržať určitý počet dodatočných opakovaní. Veľmi dôležitá je i technika čítania – naučiť sa rýchlo čítať očami. Zastáva ale názor, že preplnená pamäť neexistuje. Každý, kto chodí po svete s otvorenými očami, otvára dojmom aj svoje srdce, ten pre svoju strednodobú pamäť urobil veľa. A prečo učenie jazykov v škole tak pokrívka? Lebo sa učíme zvládať iba preberanú lekciu, texty z predchádzajúcich častí sa znovu neopakujú a tak z pamäti vypadávajú. Úlohy pri učení by mali byť jasne formulované, výklad nekomplikovaný a vždy sa vracajúci k podstate. Veľký význam má i pozitívna motivácia, pocit, že niečo viem, že úlohu zvládnem zároveň aj posilňuje pamäť a schopnosť učiť sa. Príčinu častého zabúdania autor vidí i v nevíšavosti a v opore k nejakému vyučovaciemu predmetu.

W. Zielke jednu kapitolu svojej knihy nazval : „Za zabúdanie sa nemusíme hanbiť“. Už samotný názov napovedá, že zabúdanie napr. negatívneho je zdravé a že ho dokonca treba trénovať. Myslí, že netreba zaťažovať stredno a dlhodobú pamäť vecami, ktoré patria do krátkodobej pamäti, pretože dobrá pamäť vie správne zabúdať. Je nutné rozlišovať dôležité od nepodstatného a nepodstatné proste vypustiť z pamäti. Je dobré veriť svojmu podvedomiu. I pri dlhom učení si robiť prestávky pre nevedomie na uležanie učiva. Pozorovanie, všímavosť sa dá každodenne cvičiť. Napr. v tzv. hluchých pauzách – keď čakáme na vlak, stojíme v rade a pritom cielene nútime svoje zmysly a mozog všimáť si okolie.

Milí naši študenti, prečítajte si, prosím závery jedného zo psychológov, ktorí sa „učením „zaoberali a podstatu si uložte do pamäte, aby sa vám ľahšie zapamätávalo učivo.

SOK – Mgr. Chudá

Človek v sociálnej komunikácii

Komunikácia – druhy, funkcie a význam komunikácie

Komunikácia

Slovo komunikácia sa vyvinulo z lat. communicare, čo znamená deliť sa, zverovať. Vo všeobecnosti znamená komunikácia rozhovor. V širšom zmysle je komunikácia výmena informácií medzi jedincami prostredníctvom spoločného systému znakov. Komunikácia súvisí so životom každého človeka, výrazne ho ovplyvňuje, obohacuje o nové poznatky a postoje, reguluje naše konanie a správanie, pomáha nám začleniť sa do spoločnosti a vytvoriť si sociálne kontakty. Pri komunikácii dbáme na jasnosť, zrozumiteľnosť a presnosť informácie, aby nedošlo k mylným informáciám.

V komunikácii rozlišujeme:

Komunikátora – ten, ktorý informáciu podáva

Komunikanta – ten, ktorý informáciu prijíma

Komunikačný kanál – ako sa informácia dostáva ku komunikantovi

Komuniké – obsah správy

Druhy komunikácie

Na základe komunikačných kanálov rozlišujeme tri druhy sociálnej komunikácie:

1. **Verbálna/ slovná komunikácia** – dorozumievanie za pomoci jazyka, kt. je najdôležitejším prostriedkom odovzdávania informácií. Jazyk môže mať hovorenú alebo písanú (grafickú) podobu. Rozsah slovnej zásoby závisí od veku, vzdelania, temperamentu, pracovného zaradenia a pohlavia komunikantov. Komunikácia môže prebiehať ako:

- **dialóg** (medzi 2 osobami)
- **v malej sociálnej skupine** (debaty, diskusie, porady...)
- **k veľkej sociálnej skupine** (rečnícky prejav)
- **ako samovrava** (sám k sebe).

Neverbálna (mimoslovná) komunikácia – pri dorozumívaní nahrádza slová gestikulácia, mimika, reč tela, zovňajšok. Neverbálna komunikácia podporuje verbálnu a je dôležitá najmä pri prejavovaní emócií, ovplyvňovaní postojov a vytváraní dojmov. Neverbálne prejavy sú spontánne, ťažko ovládateľné, väčšinou nezámerné, a preto aj dôveryhodnejšie. Neverbálna komunikácia je prvotnou formou komunikácie. Zahŕňa širokú oblasť toho, čo signalizuje jedinec bez slov, podáva informácie o emóciách, pocitoch a vyjadruje, čo si myslíme. Nemôžeme sa jej vyhnúť môžeme ju len potlačiť. V živote každého z nás sa mimo slovné prejavy objavujú skôr ako rečový prejav. Rečou tela môžeme dotvoriť význam prenášanej informácie- aby bola komunikácia efektívna a optimálna, mali by byť obdivne zložky – verbálna a neverbálna – v súlade.

NAV - Ing. Vichnárová

1. Ľudská osoba a dôstojnosť človeka

Pomenovať, čo je v človeku pekné, vzácne, šľachetné.

Zostavenie charakteristiky ľudskej osoby.

Definícia pojmu osoba.

Vysvetlenie pôvodu dôstojnosti ľudskej osoby.

Vysvetlenie pojmov prirodzenosť a podstata.

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

TECH čašník, servírka - Ing. Kajanová

1) **Predbežná úprava potravín .**

Uvedenú tému je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Téma žiakom bola poslaná na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si témy: *Hygiena, BOZP, Rozdelenie výrobného strediska...*,
- naučiť sa novú tému, a to:
- *popísať predbežnú úpravu potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu.*

TEO čašník, servírka - Ing. Kajanová

- 1) *Veľký stolový inventár,*
- 2) *Príbory na konzumovanie*
- 3) *Príbory na konzumovanie.*

Uvedené témy je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Témy žiakom boli poslané na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si predchádzajúci celok – *Osobnosť pracovníka obsluhy...*,
- naučiť sa nové témy, a to:
- *charakterizovať veľký stolový inventár a uviesť jeho rozdelenie,*
- *vymenovať príbory na konzumovanie,*
- *učebnica str. 22, obrázok príbory na konzumovanie vytlačiť a vložiť do zošita k poznámkam!*
- **skúšanie z opakovania na online hodine!**

EKN - Ing. Pavlovičová

TÉMA: Výrobné faktory

--nazývame ich aj **výrobné činitele** alebo **výrobné zdroje** predstavujú vstupy do výrobného procesu
--pomocou nich vyrábame statky a poskytujeme služby

Výrobný faktor pôda a jej prírodné zdroje

Prírodné zdroje stoja na začiatku akejkolvek výroby

- Prvým prírodným zdrojom je **pôda**, ktorá spolu so slnečnou energiou a vodou umožňuje život a rast rastlín

Pôda stála na začiatku ľudskej civilizácie a aj doteraz je limitujúcou podmienkou rastu ľudskej populácie na Zemi, množstvo úrodnej pôdy je totiž obmedzené, nemožno rozlohu obrábaných pozemkov rozširovať donekonečna

Pôda sa rozdeľuje na

pôdu na poľnohospodárske využitie (to sú hlavne úrodné zeme určené pre potreby poľnohospodárstva) a pôdu určenú na výstavbu (jej veľkosť určuje pozemkový fond).

Cena pôdy je pri poľnohospodárskom využití určovaná úrodnosťou, pri stavebnej pôde jej polohou (v centre mesta je najdrahšia)...

- Ďalšou skupinou prírodných zdrojov sú **prírodné bohatstvá** /prírodné suroviny/ - uhlie, ropa, lesy, nerastné suroviny, voda - povrchová, podzemná, vzduch
Prírodné suroviny boli dlho v minulosti podmienkou rozvoja národných ekonomík /o územia bohaté na prírodné suroviny sa viedli vojny alebo boli kolonizované národmi, štátmi, ktoré sa vyvíjali rýchlejšie, boli vyspelajšie/

- **Prírodné sily** sú treťou skupinou prírodných zdrojov – ako slnečná energia, sila vetra, vodná energia, geotermálna energia

Výrobný faktor práca

Práca je cieľavedomá ľudská činnosť zameraná na produkciu statkov a služieb, ktoré uspokojujú potreby človeka.

Produktívna práca – vytvára produkty, ktoré sú pre človeka potrebné

Neproduktívna práca – vytvára neužitočné, nepotrebné, nekvalitné veci

- /výroba takýchto vecí vo veľkých množstvách bola typickou vlastnosťou socialistickej ekonomiky, táto ekonomika sa nazýva aj **centrálne riadená, direktívna ekonomika** – poviem bližšie na hodine..vysvetlím/
- **podniky, ktoré vyrábali takéto výrobky musel štát aj často dotovať, aby neskrachovali..**

Živá práca – je bezprostredne vynakladaná pri výrobe určitého výrobku, aktívne pôsobí pri pretváraní vecí z prírody – napr. práca kuchára..používa múku, cukor..

Zhmotnená práca /nazývaná aj minulé práca/ - je prenášaná konkrétnou živou prácou do výrobku – kuchár používa spomínanú múku, v ktorej je zhmotnená práca mlynára, poľnohospodára...

Z hľadiska fyzickej námahy a duševnej aktivity rozlišujeme prácu **fyzickú a prácu duševnú**.

Práca je obmedzený statok, **závisí od počtu ľudí schopných pracovať** v istom čase na istom mieste.

Práca však **závisí aj od kvalifikácie človeka** (Nie každý človek môže alebo vie napr. zvárať).

Odmena za prácu je mzda na ktorú má každý jedinec nárok. Mzdu definujeme ako cenu práce. Výška mzdy je vždy regulovaná vzťahom

- dopytu (firmy potrebujú pracovníkov) a
- ponuky (ľudia potrebujú prácu) práce.

Kapitál a jeho členenie

Kapitál sú všetky statky, ktoré slúžia na výrobu ďalších statkov a služieb

Jeho súčasťou sú aj peniaze potrebné na výrobu

Kapitál má tieto podoby:

- **Fyzický kapitál** predstavuje statky, ktoré slúžia na výrobu ďalších statkov alebo na poskytovanie služieb

Napr. reštaurácia potrebuje budovu, zariadenie kuchyne, zariadenie priestoru pre zákazníkov pod.

- **Peňažný kapitál** – predstavuje peniaze, za ktoré nakúpi podnik fyzický kapitál

Peniaze môžu byť z

--**vlastných zdrojov**, napr. úspory

--**cudzích zdrojov**, napr. pôžičky od banky

ÚLOHY:

- vysvetlite ako chápete cieľavedomosť práce
- vymenujte predmety, statky, služby okolo vás, ktoré sú výsledkom neproduktívnej práce.

Oni mohli byť aj cieľavedome vyrobené, ale vy ich nepoužívate, lebo ste zistili, že vám, či iným ľuďom neprinášajú potrebný úžitok – takých vecí akože zbytočných je v tejto trhovej ekonomike dosť..porozmýšľajte..

- uveďte príklady na živú a zhmotnenú prácu aspoň /2-3 príklady/
- uveďte príklady na prácu fyzickú a duševnú / 2-3 príklady/
- uveďte aké vstupy do výroby pochádzajú z lesov, z pôdy, z nerastného bohatstva
- uveďte druhy nerastného bohatstva Slovenska
- individuálne štúdium tém a príprava na online hodinu a skúšanie online podľa stanoveného harmonogramu

SCR - Ing. Pavlovičová

TÉMA: Dopyt po službách a činitele, ktoré ho ovplyvňujú

Tým, že sa rozširuje dopyt po službách, rastie aj ich produkcia, čo znamená aj vznik nových pracovných miest. Rozvíjajú sa nové odbory služieb, ktoré v plánovitej, socialistickej ekonomike nemali miesto, pretože sa nedávala šanca vlastnej iniciatíve v podnikaní

Konkrétne činitele, ktoré tu pôsobia môžeme rozdeliť na:

- **Demografické činitele, ktoré pôsobia na zvyšovanie dopytu po službách:**

-všeobecným problémom je **stárnutie populácie**, z čoho vyplýva aj rast jej nárokov na zdravotnú, sociálnu starostlivosť, na spôsob trávenia voľného času

-ak sa v **niektorých lokalitách zasa prejaví tzv. omladnutie populácie** /novozaložené sídliská napr./, vedie to tiež k novým požiadavkám na služby /(napr. na tie, ktoré sú spojené s trávením voľného času/

-**Zmeny v spôsobe života ľudí**, napr. väčším presunom z dedín do miest, kde sú väčšie pracovné možnosti, tu sa ale tiež trochu líši spôsob života a menia sa nároky na služby

- **Sociálno-ekonomické činitele, ktoré pôsobia na zvyšovanie dopytu po službách**

- **Zamestnanosť žien**- zamestnanosťou žien sa môže presúvať viacero činností z domácnosti do sféry služieb, tým že sa zdvojnásobí príjem domácností, teda pracuje otec, mama sa tento vyšší príjem, ale zároveň

nedostatok času prejaví v nárokoch na stravovacie služby, starostlivosť o deti, osobné služby, dopravné služby, služby pe domácnosť, rekreačné, kultúrne služby, zábavné služby, vzdelávacie... viac peňazí na cestovanie, zábavu.

Možno to povedať aj tak, že ide o zložitejší životný štýl a z neho vyplýva dopyt po kompletnejších službách. Iným príkladom je, že ľudia pracujúci v zahraničí môžu mať náročnejší spotrebiteľský vkus... sú zvyknutí na kompletnejšie služby a želajú si ich aj tu...

- **Zmeny a rozmanitosť životného štýlu**- životný štýl znamená spôsob života, ktorý podlieha ustavičným zmenám. Každá doba prispieva k určitým zmenám v spôsobe života, prejavujú sa aj túžby po zlepšení kvality života – napríklad mení sa vybavenosť domácností mechanizmami, ktoré potrebujú servis a to je priestor pre služby.....

ÚLOHY:

- Stále prebieha online skúšanie podľa harmonogramu

MKT – Ing. Ičová

Téma: Segmentácia trhu

Učivo bolo žiakom zaslané do spoločnej skupiny na facebooku a prostredníctvom videohovoru vysvetlené. Zároveň im bola zadaná aj prípadová štúdia na tému segmentácia trhu. Práca obsahuje:

1. Charakteristiku ľubovoľnej firmy
2. Segmentáciu zákazníkov podľa ľubovoľných piatich kritérií
3. Zostavenie grafov
4. Vytvorenie a popis cieľovej skupiny zákazníkov

Pri vypracovaní použite typ písma Times New Roman veľkosť 12, nadpis veľkosť 14. Typ grafu – koláčový. Vzor zadania bol zaslaný na spoločnú stránku na facebooku.

Hotovú prácu zašlú žiaci na email vyučujúcej daniela.icova7@gmail.com do **18.11.2020 do 14,00h**. Prípadné otázky môžu žiaci písať do spoločnej skupiny na facebooku alebo na messenger vyučujúcej.

TEA - Ing. Smatanová

Téma: Návčik slov s doterajšími písmenami, upevňovanie hmatovej istoty.

Zadanie: Práca s programom <https://www.typingclub.com> – cvičenia na návčik písmen „h“ a „g“ č. 18-21 .

Kontrola: žiaci nafotia štatistiku písania na PC a zašlú na kontrolu na email zadaný žiakom.

Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

TSV – Mgr. Gráčik, Mgr. Urbanová

Milí študenti, verím, že viacerí, ktorí ešte stále nezačali venovať pozornosť fyzickej aktivite, sa už zobudia. Naozaj je v záujme nás všetkých starať sa o svoje zdravie. Počínajúc zvýšenou hygienou, zodpovednosťou k sebe a i všetkým naokolo.

Fyzická zdatnosť (kondícia) je základný predpoklad pre všeobecné zdravie. Snažím sa robiť takú ponuku aby si každý našiel niečo, čo ho zaujme. Aj 5 minút riadeného cvičenia má zmysel. A ak si chce niekto poriadne zacvičiť, tak si v tých návodoch vie spraviť poriadny tréning. Preto na Vás apelujem v oblasti starania sa o svoje zdravie, fyzickú kondíciu, stravovanie, hygienu a prísun vitamínov.

Všetkým Vám držím palce. Buďte zdraví, zodpovední k sebe aj k okoliu.

Odkazy si nakopírujte do prehliadača.

Najprv pre tých, ktorí sa nevedia nakopnúť – video ako nebyť lenivý:

<https://www.youtube.com/watch?v=P-Kb8M-c3NA>

1. Rozcvičenie – 5 minútka na zahriatie: <https://www.youtube.com/watch?v=Ks-1KvKO8f4>

2. Kruhový tréning na gauči - Pri každom cvičení máš presne určený počet opakovaní, pauzu si reguluješ sám do vydýchania, kladieme dôraz na techniku vykonania cvičenia. **Je tam len 6 cvičení**, nenáročných. Intenzitu si upravíš počtom kôl cvičení. **Na kvalitný tréning odporúčam 4 kolá cvičení**. Viac či menej uprav si podľa seba.

Pred cvičením pozri video s inštruktážou: <https://www.youtube.com/watch?v=hBOntrscKQg>

A) **DREPY S ROTÁCIOU** 10 opakovaní: vykonaj drep s dotykom zadku na gauč, následne po postavení rotácia trupu doprava – následne doľava, počas celej doby cvičenia držíš vo vystretých rukách vankúš tlakom medzi dlanami.

B) **POKLUS SO STRIEDAVÝM VYKLADANÍM NOHY NA GAUČ** 30sekúnd

C) **ANGLIČÁKY S OPOROU RÚK NA GAUČI** 10 opakovaní: vzpor ležmo zo zapretím rúk o gauč – náskok do podrepu – výskok – odskok do vzporu

D) **BRUŠÁKY S VYLOŽENÝMI NOHAMI NA GAUČI** 12 opakovaní

E) **PLANK S NOHAMI NA GAUČI a ZANOŽOVANÍM** 16 opakovaní (8xkaždá noha)

F) **PLANK KNEE TO ELBOW** 12 opakovaní (6xkaždá noha): plank s nohami na gauči, striedavo doplníme pohyb Pkoleno k Plakt'u a Lkoleno k Llakt'u

3. FIT TABATA: je vysoko intenzívny intervalový tréning, účinný pri spaľovaní tukov.

5 minút intenzity: <https://www.youtube.com/watch?v=x5risLMLWHE>

4. CVIČENIA PRE ODSTRÁNENIE BOLESTI CHRBTI:

<https://www.youtube.com/watch?v=YQGugiOzqL8>

ODV čašník – Ing. Galko

Hlavné zásady obsluhy

- je súhrn základných poučiek o profesionálnom správaní, používaní inventáru, podávania pokrmov a nápojov a debarasovania.

V každej profesii sú pracovníci povinní dodržiavať určité smernice a pokyny, ktoré obsahujú pracovnú náplň. Výnimkou nie sú ani zariadenia spoločného stravovania, kde sa dodržiavajú nasledovné zásady:

- bezpečnosť práce
- rýchlosť
- presnosť a spravodlivosť
- hygiena a estetika
- aplikácia pravidiel a techniky obsluhy
- aplikácia správnych technologických postupov
- aplikácia spoločenských pravidiel v obsluhu

Aby sme pochopili význam hore uvedených zásad, je potrebné si ich bližšie vysvetliť.

Bezpečnosť práce je prejavom opatrnosti, nepreceňovaním vlastných síl a schopností, čím sa obmedzuje vznik pracovných úrazov. Dôležitými prvkami sú:

- **chôdza** – nesmie byť „ťažavá“, pomalá resp. ťažkopádna. Naopak má byť ladná, primerane rýchla.

- **rýchlosť** – nemala by byť na úkor kvality obsluhy, či bezpečnosti.

Presnosť spočíva v tom, že hostí obsluhujeme v poradí v akom prišli, **spravodlivosť** zase v účtovaní.

Treba mať na pamäti, že host'a môžete oklamať dva krát. Prvý a posledný.

Viac krát sa už nevráti.

Hluk je jeden zo sprievodných javov, ktorý ovplyvňuje celkovú činnosť. Nikto nebude od Vás žiadať, aby ste nekomunikovali medzi sebou, s host'om, ale aby to bolo na príslušnej úrovni. Ak vezmeme do úvahy hlasitosť klimatizácie, narábanie s inventárom, pustená hudba, rozhovor, prípadne riešenia sporov, to všetko vytvára hluk.

Hygiena a estetika – obsluhujúci prichádzajú do kontaktu s jedlom a nápojmi, z toho dôvodu sú povinní dodržiavať základné hygienické a zdravotné predpisy, kde patria zásady a pravidlá. Dôležitým prvkom je estetika prejavu a vzhľad jedla.

Technika obsluhy – základom pre obsluhujúceho je poznanie technologických postupov prípravy jedál, ktoré sa dokončujú pri stole pred zrakom host'a, ktoré sa nachádzajú na jedálnom lístku, aby vedeli reagovať na prípadné otázky zo strany host'a.

Spoločenské pravidlá obsluhy.

Okrem hlavných zásad obsluhy je potrebné, aby obsluhujúci dodržiavali aj spoločenské pravidlá obsluhy, čím sa zvýši úroveň služieb. Patria sem:

1. V miestnosti spravidla zostáva aspoň jeden čašník a to aj v prípade, ak v miestnosti nie je ani jeden hosť
2. Pri obsluhu rešpektujeme spoločenské prednosť ako je
 - vek
 - pohlavie
 - spoločenské postavenie
3. Uzatvorenú spoločnosť obsluhujeme naraz
4. Pri konzumácii hostí nerušíme, použitý inventár odnášame naraz.
5. Ak vidíme, že na tanieri je prekřížený príbor, je to znamenie, že hosť bude v jedle pokračovať neskôr a preto inventár neodnášame. Ak ale príbor bude súbežne smerom k pravej ruke, je to znamenie, že hosť konzumáciu ukončil a čašník inventár odnesie.
6. Ak budeme používať systém zložitej obsluhy, dodržiavame zvyk, že hlavný chod servírujeme na viac krát.
7. Pri debarasovaní použitého inventára nechávame na stole malý stolový inventár (MSI) a pohár, to z toho dôvodu, že hosť by nemal sedieť pri prázdnom stole.
8. V prípade, že čašníkovi alebo hosťovi spadne príbor, najskôr prinesieme čistý a až potom odnášame znečistený. Hosť nesmie mať pocit, že sme mu doniesli ten istý.
9. Ak nás hosť vyzve, aby sme si k nemu prisadli, taktne to odmietneme, toto právo majú iba vedúci pracovníci.
10. Voľný čas na prevádzke využívame na čistenie, upratovanie a prípravné práce.
11. V prípade, že v miestnosti je menej práce, nevytvárajú čašníci medzi sebou „hlúčiky“ a hlasne komunikovať, neotáčať sa k hosťom chrbtom, opierať sa o nábytok, akokoľvek sa upravovať, mať ruky vo vreckách a bez dovoľenia nadriadeného opustiť prevádzku.
12. Nehovoríme nahlas a nedávame na hlas príkazy, čím by sme rušili hostí.
13. Ak momentálne nemáme prácu, stojíme vzpriamene, príručník držíme zložený v ruke.
14. Pri vyúčtovaní dodržíme predpísaný postup.

Formy zúčtovania s hosťom

Jednoduché a moderné formy zúčtovania s hosťom

Vyúčtovanie s hosťom završuje predajnú činnosť. Vykonáva sa podľa organizácie práce v odbytovom stredisku.

Vyúčtovanie najčastejšie vykonáva :

- a) **účtujúci čašník** - pri úplnej obsluhu, konzumácia sa zapisuje na konzumačný lístok (z pokladnice) a tento si zákazník môže odsúhlasiť
- b) **pokladnička** - v samoobsluhu, priamo v jedálni, cez ňu sa vynášajú JaN z kuchyne do jedálneho zákazníkom
- c) **predávajúci** - predaj cez pult, doplnkové formy
- d) **konzumácia na úver** - hosť neplatí v hotovosti, podpisom potvrdí konzumáciu a finančnú čiastku, ktorú následne fakturuje (stravovanie zájazdov, skupín, akcií ...)
- e) **s devízovými cudzincami** (zahranieční turisti), ktorí platia vouchermi (vaučermi), ktoré čašník akceptuje do stanovenej výšky, prípadne vydá zostatok v hotovosti

V strediskách s obsluhu sa vyúčtovanie s hosťom uskutočňuje:

1. vystavením účtu
2. inkasom

Účet vystavuje hlavný čašník alebo iný pracovník (majiteľ) pomocou elektronickej registračnej pokladnice. I

Inkaso robí hlavný, alebo rajónový čašník. V zariadeniach s jednoduchou obsluhou je obvyklé, že hlavný čašník vystaví účet a súčasne inkasuje peniaze. Pracovník, ktorý robí vyúčtovanie musí predložiť hosťovi účet - doklad vyhotovený pokladnicou.

Účet musí obsahovať:

- názov zariadenia
- daňový kód pokladnice (pridelí ho daňový úrad)
- daňové identifikačné číslo podniku (DIČ)
- identifikačné číslo DPH (IČ DPH)
- ak je podnik jej platiteľom)
- poradové číslo dokladu od poslednej dennej uzávierky- dátum vystavenia
- druh jedla, alebo nápoja
- cenu za jednotku množstva (1 porciu)
- účtovanú sumu spolu
- meno účtujúceho čašníka

Účtujúci čašníci musia mať pri sebe dostatok drobných peňazí na správne vydávanie. Pri platení pri stole vydávajú najprv drobné mince až potom bankovky. Prijaté peniaze zakladajú do peňaženky až po vrátení rozdielu hosťovi. Predchádza sa tak nedorozumeniu, ktoré by mohlo v opačnom prípade nastať.

Podľa devízového zákona môžu už v súčasnosti hotely a reštaurácie vykonávať zúčtovanie s hosťom aj v **cudzích menách**, musia však mať na to technické vybavenie - elektronickej registračnej pokladnicu, ktorá vykonáva aj kurzový prepočet. Účtujúci čašník môže požadovať okamžité zaplatenie pri návaloch, slávnostiach, tanečných zábavách a aj vtedy, ak má pochybnosť, či má hosť peniaze.

Finančná gramotnosť

je súbor znalostí, ktoré človeku umožňujú porozumieť financiám a správne s nimi zachádzať v rôznych životných situáciách. Štandard súboru znalostí sa v rôznych krajinách od seba odlišuje. Finančná gramotnosť nemá stanovenú pevnú hranicu, podľa ktorej možno určiť, či je človek gramotný alebo nie. Podstatná je miera skutočnej (nie subjektívne vnímanej) finančnej gramotnosti človeka.

Finančná gramotnosť na Slovensku

Vláda Slovenskej republiky schválila „Návrh stratégie vzdelávania vo finančnej oblasti a manažmentu osobných financií“ v roku 2008 formou vládného Uznesenia č. 447 z 2. júla 2008.¹ Na jeho základe vypracovala „Národný štandard finančnej gramotnosti“ (skratka NŠFG). V ňom formulovala tieto štandardné návyky, ktoré by mali počas štúdia získať stredoškolsky vzdelaní občania:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
 - poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
 - naučiť sa rozoznať riziká v riadení vlastných financií,
 - stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
 - rozvinúť potenciál získavania vlastného príjmu a schopnosť šetriť
 - efektívne používať finančné služby,
 - plniť svoje finančné záväzky,
 - zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
 - porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,
 - orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie)
 - orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať
- Národný štandard finančnej gramotnosti obsahuje aj slovník dôležitých pojmov, ktorých význam by občania mali poznať. Obsahuje také výrazy, ako: akcia, americká hypotéka, anuitné platby, banka, bankomat, bankový ombudsman, bankový prevod, bankrot, bezúročné obdobie, debetný účet, bohatstvo, bonita, bonus, cashback, cenník, cenný papier, čistá mzda atď.

Národný štandard bol rozpracovaný do týchto ôsmich základných kapitol:

- Človek vo sfére peňazí

- Finančná zodpovednosť
- Zabezpečenie peňazí
- Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
- Úver a dlh
- Sporenie a investovanie
- Riadenie rizík a poistenie
- Slovník NŠFG

Program finančného vzdelávania „Viac ako peniaze“

Ministerstvo školstva SR vydalo pokyny pre roky 2013/2014 ako zapojiť žiakov a študentov do programu „Viac ako peniaze“, ktorý spracovalo v súlade s témami *Národného štandardu finančnej gramotnosti*. Tento vzdelávací program garantujú Slovenská banková asociácia (SBA) a nezisková organizácia Junior Achievement Slovensko (JA Slovensko). Cieľovou skupinou sú základné školy a stredné školy, centrá voľného času, školské kluby a detské domovy. V rámci programu sa predpokladá aj rozširovanie vedomostí pedagógov vyučujúcich finančnú gramotnosť. Program tiež predpokladá zapojenie sa rodičov a blízkych známych, ktorí sa podieľajú na ich výchove.

Ja a peniaze

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v Pedagogicko-organizačných pokynoch na školský rok 2016/2017 ukladá školám povinnosť zapracovať témy Národného štandardu finančnej gramotnosti do svojich školských vzdelávacích programov.

Taktiež odporúča zapájať sa do programov na podporu finančnej gramotnosti „Ja peniaze“ a „Viac ako peniaze“.

Vzdelávací program *Ja a peniaze* ponúka učiteľom základných škôl možnosť vzdelávať svojich žiakov v oblasti finančnej gramotnosti formou zážitkového učenia. Program je spracovaný v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia (NŠFG).

Cieľové skupiny

- žiaci 1. až 4. ročníka základných škôl,
- učitelia, ktorí majú záujem vzdelávať sa v oblasti finančnej gramotnosti,
- rodičia, ktorí sa spolu so svojimi deťmi podieľajú na vypracovaní úloh.

Cieľ programu

Cieľom programu je naučiť žiakov orientovať sa v základných pojmoch z oblasti finančnej gramotnosti a osvojiť si základné zručnosti pre efektívne riadenie a plánovanie svojej finančnej budúcnosti.

Úlohy, otázky

1. aké sú hlavné zásady obsluhy?
2. charakterizujte rýchlosť a estetiku
3. čo znamená, ak má hosť prekřížený príbor?
4. aký význam má príručník a ako ho držíme?
5. čo rozumieme pod pojmom debarasovanie?
6. kto najčastejšie vykonáva vyúčtovanie?
7. môžu v súčasnosti hotely a reštaurácie vykonávať zúčtovanie s hosťom aj v cudzích menách a ak áno, na akom základe?
8. čo rozumieme pod pojmom finančná gramotnosť?
9. čo znamená skratka NŠFG?
10. Čo je cieľom programu finančnej gramotnosti?

Vypracovanie zašlite do 18.11.2020

Tí, ktorí neodoslali predchádzajúce vypracovania, nech tak urobia čo najskôr. Ďakujem

ODV – Balážová

Činitele ovplyvňujúce dopyt po CR

1. Ekonomické

- najviac ovplyvňuje účastníka CR výška disponibilných príjmov a rast HDP a jeho rozdeľovanie. S jeho rastom rastie aj spotreba v krajine a zvyšujú sa výdavky obyvateľstva - aj na CR
- výška HDP podmieňuje aj výšku individuálnych príjmov obyvateľstva, pričom oni ovplyvňujú objem a štruktúru spotreby. V rámci domácnosti sa príjem nielen sústreďuje ale aj rozdeľuje. To ako sa príjem rozdelí je dané počtom členov domácnosti a druhom a naliehavosťou potrieb, kt. čakajú na uspokojenie. Platí teda, že s rastom priemerného príjmu na 1 člena domácnosti rastú aj výdavky na CR.
- Na CR vyplýva aj cenová hladina

3. Sociálne – kultúrne

- Patrí sem voľný čas, vzdelanie a kultúra
- Voľný čas utvára priestor pre obnovu fyzických a duševných síl človeka, pre zvyšovanie kvalifikácie a vzdelávanie, a tak je i faktorom rastu produktivity práce. Plní viacero funkcií: rehabilitačnú, duševno – hygienickú (zábava, uvoľnenie, zmena stereotypov), rozvoja osobnosti a ekonomickú. Z hľadiska veľkosti voľného času má pre CR význam najmä súvislé mimopracovné voľno t. j. dovolenka

4. Demografické

- Priamy vplyv sa prejavuje v účasti obyvateľstva na domácom a zahraničnom CR (objeme a štruktúre účastníkov)
- Nepriamy vplyv súvisí s celkovým rastom počtu obyvateľstva
- Dopyt v CR ovplyvňujú faktory: počet obyvateľov, veková štruktúra obyvateľov, počet členov domácnosti, status osôb ...

5. Ekologické

- Dopyt po CR ovplyvňujú hlavne ŽP a jeho zložky
- Rekreačné prostredie tvorí pôda, voda, vzduch, fauna, flóra
- Rekreačný priestor musí mať určitú funkčnú a časovú využiteľnosť v záujme dosiahnutia očakávaného rekreačného efektu.
- Funkčná využiteľnosť je daná rekreačnými aktivitami, kt. možno v rekreačnom priestore vykonávať.
- Časová vyjadruje schopnosť funkčného využitia počas roka alebo sezóny.
- Rekreačné prostredie môže mať aj spoločenský význam – medzinárodný, národný, medziregionálny, regionálny

6. Politické a administratívne

- Môžu viesť k posilneniu rozvoja CR v krajine alebo naopak môžu byť bariérou rozvoja
- Negatívne dopady na rozvoj CR majú i studené vojny, hospodárska a politická nestabilita krajiny a rôzne pasové, vízové, colné, devízové a zdravotné obmedzenia – tieto by čiastočne mal riešiť vstup SR do Schengenského priestoru

Učivo prepísať do zošita a poslať úlohu z minulého týždňa